

Trápí tě rozchod? Napiš knihu

FOTO: ČTK

Jan Němec
vydává knihu
po šestileté
tvůrčí odmlce

LITERATURA Spisovatel, publicista a nakladatelský redaktor **Jan Němec** (* 1981) absolvoval cestu, kterou lze označit za literární klišé – od poezie se přes povídky dostal až k románům. V roce 2007 debutoval básnickou sbírkou *První život*, o dva roky později navázal knihou povídek *Hra pro čtyři ruce*. Díky tomuto titulu byl nominován na Cenu Jiřího Ortena, přesto lze za skutečný průlom v kariéře Jana Němce považovat až první román – *Dějiny světla* z roku 2013. Bezmála pětisetstránkový a na pečlivých rešerších postavený titul o fotografovi Františku Drtikolovi byl vyznamenán Cenou EU, a především díky této knize se Jan Němec řadí mezi čelné představitele současné české prózy. A na rozdíl od mnohých literárních kolegů se dokáže udělat vzácným. Jeho nová kniha, **Možnosti milostného románu** (24. září ji vydal Host), vychází po šestileté tvůrčí odmlce. A nejen proto lze o románu hovořit jako o jedné z literárních událostí roku.

Kdo sleduje literární publicistiku Jana Němce, mohl zaznamenat, že autor podlehł tak jako mnoho

dalších kouzlu obnažujícího autobiografického projektu norského spisovatele Karla Oveho Knausgård. Možná i pod vlivem *Mého boje*, jak zní název norské literární senzace, se Jan Němec přesunul od biografické prózy k té autobiografické. Jeho nový román pojednává o vztahu zřetelně autobiografického vypravěče s dívkou jménem Nina, o osm let mladší.

Sledujeme, jak se láska rodí, jak bobtná, aby se nakonec dlouze a bolestivě hroutila a zanechávala rány, které se jen tak nezacelí – avšak kdyby jich nebylo, nejspíš by nebyla ani kniha.

To nejsou žádné spoilery – hned na prvních stranách se dozvídáme, že fatální vztah, jež román zachycuje, skončí nezdarem. Vyprávění je tak od začátku do konce silně melancholické, jakkoliv od teskného rázu vyprávěče často (někdy až příliš nuceně) uhýbá, zejména k ironii a sebeironii. I ve své třetí prozaické knize Jan Němec potvrzuje, že je autorem kultivovaným a sečtělým. Vyprávování je prokládáno rozsáhlými citacemi jiných literárních děl stejně jako reflexemi kulturních

vjemů od hudby přes film až k výtvarnu. Především jsou však *Možnosti milostného románu* mimořádně formálně rozmanité. V jedné kapitole je například čtenář vybídnut k tomu, aby si ke knize vybral některé z nabízených mott. Součástí románu jsou i přetištěné a následně komentované novinové články či jmenný rejstřík, jež se objeví asi ve dvou třetinách knihy.

Přestože je třeba ocenit, jak neotřelý, či přímo vtípný jsou některé pasáže, občas tato ozvláštnění působí těžkopádně stejně jako řada obrazných vyjádření a dalších míst, kde se autor pokouší stylisticky zaujmout. Navzdory tomu je zřejmé, že Jan Němec napsal další knihu, o níž se bude diskutovat dlouho a vzrušeně. Už jen proto, abychom si opět položili otázku, o čem ještě spisovatel může psát a co už by si měl nechat pro sebe. Zatímco úspěch Karla Oveho Knausgård užce souvisí se šokujícím a kontroverzním rozbořením bariéry mezi realitou a fikcí, Jan Němec pořád ještě zůstává v prvé řadě literátem. Ačkoliv je možné, že dívka, jež posloužila jako předobraz románové Niny, bude mít na věc jiný názor.

KRYŠTOF EDER

